

UTSTÄLLNINGSVERSION

PERIODMÅL FÖR 2021–2023

AVFALLSPLAN
2021–2032

*Lätt
att göra
rätt*

Avfallsplanens syfte

Innehåll

Avfallsplanens syfte	2
Innehåll	3
Introduktion till periodmålen.....	4
Läsanvisning	5
Målområde 1: System efter behov	7
Beskrivning av målområdet	7
Strategier	7
Huvudmål 2021-2032.....	7
Periodmål 2021-2023	8
Målområde 2: Avfall förebyggs	11
Beskrivning av målområdet	11
Strategier	11
Huvudmål 2021-2032.....	11
Periodmål 2021-2023.....	12
Målområde 3: Material cirkulerar	15
Beskrivning av målområdet	15
Strategier	15
Huvudmål 2021-2032.....	15
Periodmål 2021-2023.....	15
Målområde 4: Matavfall	17
Beskrivning av målområdet	17
Strategier	17
Huvudmål 2021-2032.....	17
Periodmål 2021-2023.....	17
Målområde 5: Skräp och Nedskräpning	19
Beskrivning av målområdet	19
Strategier	19
Huvudmål 2021-2032.....	19
Periodmål 2021-2023.....	20

Introduktion till periodmålen

Avfallsplan 2021-2032 är en ambitiös avfallsplan som är framtagen för att inkludera hela kommunen och allt avfall som uppstår i kommunen. För att upprätthålla den höga ambitionen under hela avfallsplaneperioden innehåller avfallsplanen två typer av mål: huvudmål och periodmål. Huvudmålen är långsiktiga mål som spänner över en tolvårsperiod och representerar kärnan av sitt målområde, det vi redan nu vet att vi måste ha uppnått 2032. Periodmålen är framtagna för att kunna komplettera huvudmålen men också för att upprätthålla viss flexibilitet till ny lagstiftning, nya trender eller andra samhällsförändringar fram till 2032. Skulle vi behöva anpassa vårt arbete behöver vi alltså inte göra om våra huvudmål utan endast ta fram nya periodmål.

Periodmålen tas fram var tredje år och ger då kommunen och avfallsplanens styrgrupp möjligheten att prioritera målsättningar, och därmed även resurser, för de kommande tre åren. Det gör även att vi får en större kontroll över arbetet som behöver läggas ned inför varje målperiod. På detta vis får vi långsiktiga mål, samtidigt som vi bygger en flexibilitet att prioritera längs hela avfallsplanens verksamma tid.

Läsanvisning

SÖRAB-regionens avfallsplan består av fyra delar:

BAKGRUNSDOKUMENTET

Är ett referensmaterial som ger bakgrund till avfallsplanarbetet och beskriver samarbetet mellan SÖRAB och dess ägarkommuner.

MÅLDOKUMENTET

Är det dokument som kommunen primärt arbetar med. Här finns alla fem målområden sammanfattade i form av beskrivning, strategier för genomförande, de huvudmål som fastställts för perioden 2021-2032 samt relevanta beskrivningar som sätter målen i ett sammanhang.

PERIODMÅLSDOKUMENTET

Komplement till måldokumentet, som uppdateras vart tredje år. Periodmålen ger kommunen och styrgruppen möjlighet att prioritera under avfallsplanens gång och visar vad kommunen och SÖRAB ämnar arbeta för de kommande tre åren.

BILAGOR

Är ett fördjupningsmaterial för den som vill sätta sig in i exempelvis nuläget för SÖRAB och SÖRAB-kommunerna vid avfallsplanens skapande eller en analys av hur avfallshanteringen kan komma att utvecklas.

AKTIVITETER

Utöver dessa dokument så kommer aktiviteter för att uppfylla målen tas fram inför var enskilt år. Dessa aktiviteter kommer tas fram både för kommunen och gemensamt med övriga SÖRAB-kommuner. De gemensamma aktiviteterna sammanfattas i en gemensamt framtagen handlingsplan. Kommunspecifika aktiviteter kommer istället ingå i de lokala handlingsplanerna.

KOMMUNIKATION

Avfallsplanens kommunikationsinsatser finns i ett separat dokument som kallas för kommunikationsplanen. Denna kommer uppdateras varje gång ett nytt periodmålsdokument tas fram.

Avfallsplanens syfte

Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

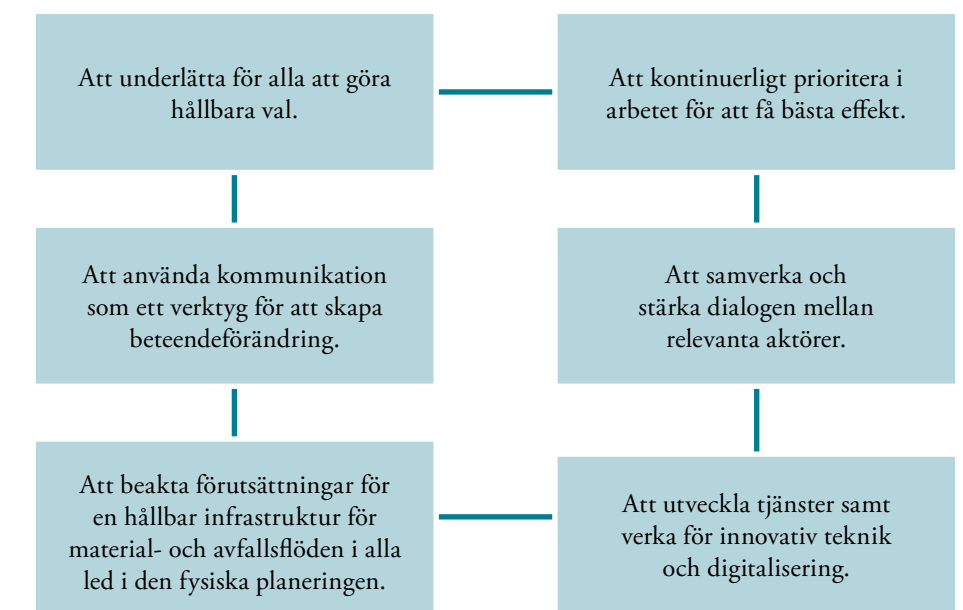
Målområde 1: System efter behov

Beskrivning av målområdet

För att möjliggöra cirkulära system för material och avfall krävs det strategisk planering och en genomtänkt infrastruktur. System som är behovsanpassade och tillgängliga möjliggör att material cirkulerar samt att avfall förebyggs. Det är viktigt att systemen för material- och avfallsflöden är planerade och utformade på ett miljömässigt hållbart sätt så att det blir lätt att göra rätt nu och i framtiden.

Strategier

Strategierna för målområdet är...

Huvudmål 2021-2032

- År 2032 har alla en bättre tillgång till system för material och avfall som är enkla och behovsanpassade jämfört med år 2021.
- År 2032 har kommunen säkerställt en långsiktig hållbar infrastruktur för avfalls- och materialflöden.
- År 2032 är kommunen, genom SÖRAB, ett föredöme i arbetet med att påverka och kontrollera material- och avfallsflöden för att minimera negativ miljö- och klimatpåverkan.

Periodmål 2021-2023

1.1.1 År 2023 har kommunen och SÖRAB testat och utvärderat miljömässigt hållbara tjänster och system för att komma närmare användaren.

MOTIVERING Kommunen och SÖRAB ska utveckla nya och befintliga tjänster och system som tillgodoser invånarnas behov samt öka kommunens service gentemot invånare och verksamheter. Det är viktigt att i tidigt skede påbörja arbetet med att effektivisera, digitalisera och behovsanpassade systemen för material och avfall.

INDIKATORER

- Har nya system och tjänster testats och utvärderats?
- Invånares upplevelse vid utvecklande och användande av tjänster och system.
- Insamlade mängder till materialåtervinning i ton från nya tjänster.
- Närhet till system för inlämning av avfall. Exempelvis: Returpunkt, ÅVS, ÅVC, MÅVC och papperskorgar i offentlig miljö.

MÅLANSVARIG Kommunen och SÖRAB

1.2.1 År 2023 är material- och avfallsplanering en självklar del i kommunens samhällsbyggnadsprocess.

FÖRTYDLIGANDE År 2023 ska det finnas ett arbetssätt som säkerställer att material- och avfallsflöden beaktas i kommunens samhällsbyggnadsprocess vid ny- och ombyggnation, d.v.s. från översiktsplan, detaljplan, bygglov fram till inflyttning.

INDIKATORER

- Har kommunen en strategi för material- och avfallshantering som säkerställer att material- och avfallsflöden beaktas i kommunens samhällsbyggnadsprocess?
- Finns arbetssätt och rutiner som säkerställer att material- och avfallsflöden beaktas i kommunens samhällsbyggnadsprocess?

MÅLANSVARIG Kommunen

1.3.1 År 2023 är SÖRAB-regionens material- och avfallsflöden kartlagda.

FÖRTYDLIGANDE Genom att kontinuerligt bevaka och undersöka regionens material- och avfallsflöden ges förutsättningar för att göra medvetna val och prioritera rätt. En första kartläggning behöver ha genomförts till 2023 för att lägga grunden till ett fortsatt avfallsplanarbete. SÖRAB kan samordna kommunens kartläggning.

INDIKATORER

- Har kartläggningar av material och avfallsflöden genomförts?

MÅLANSVARIG Kommunen och SÖRAB

1.3.2 År 2023 planeras det för en cirkulär hantering och förebyggande av massor och bygg- och rivningsavfall vid exploatering och i kommunala bygg- och förbättringsprojekt.

MOTIVERING För att möjliggöra en hållbar masshantering behöver det finnas ytor för mellanlagring. En effektiv hantering av bygg- och rivningsavfall samt massor kan bidra till en bättre resurshushållning och minskad miljö- och klimatpåverkan. Även transporter till och från våra byggen belastar miljön.

INDIKATORER

- Finns en strategi för förebyggande, återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsavfall vid exploatering i kommunen?
- Finns en strategi för förebyggande, återanvändning och återvinning av massor i kommunen?
- Antal system för återbruk av byggmaterial i kommunerna.

MÅLANSVARIG Kommunen och SÖRAB

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

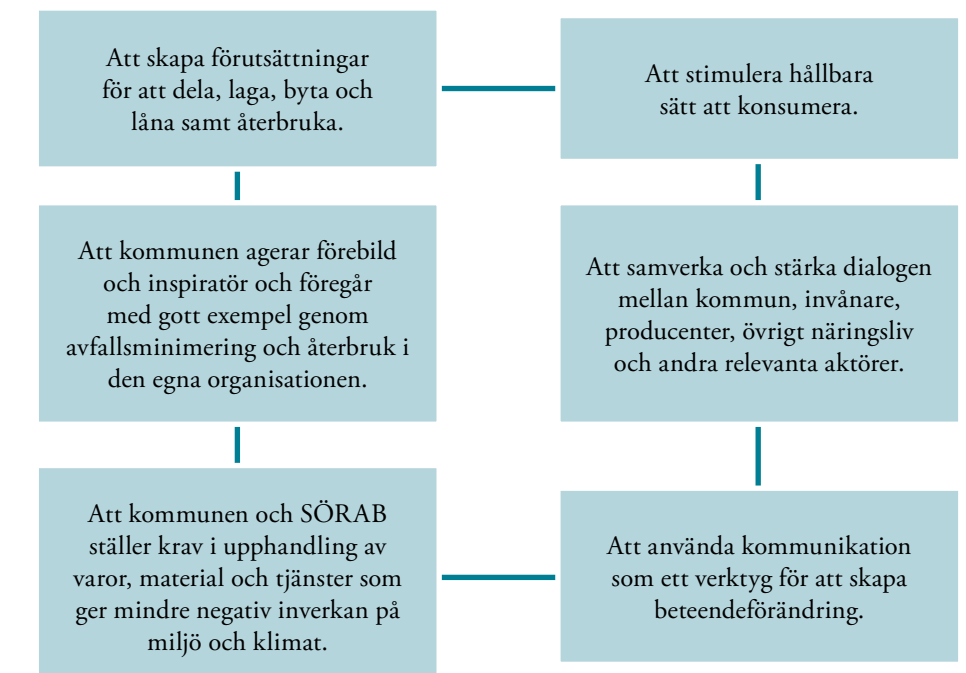
Målnråde 2: Avfall förebyggs

Beskrivning av målnrådet

Avfallsmängderna minskar genom cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion. Återanvändning finns tillgängligt för alla och genom att dela, laga, byta och låna produkter minskar avfallsmängderna och minskar mängden skadliga ämnen i kretsloppet.

Strategier

Strategierna för målnrådet är...

Huvudmål 2021-2032

- År 2032 har avfallsmängderna minskat med minst 20 % per person i jämförelse med 2021.
- År 2032 har mängden mat- och restavfall minskat med minst 25 % i jämförelse med 2021.
- År 2032 har mängden material och avfall från offentliga verksamheter minskat med minst 20 % jämfört med 2023.

Periodmål 2021-2023

2.1.1 År 2023 har förutsättningarna för återanvändning förbättrats i jämförelse med år 2021.

FÖRTYDLIGANDE Med förutsättningar menas invånarnas möjligheter att lämna och konsumera produkter genom återanvändning.

MOTIVERING Genom att arbeta med återanvändning kan avfall förebyggas och avfallsmängderna minska. Kommunen och SÖRAB har inte rådighet över all insamling av återbruk, men kan se till att förutsättningarna finns.

INDIKATORER

- Mängd återanvändbara produkter och material i kommunens och SÖRABs system för återbruk, i kg per invånare.
- Invånarnas upplevelse vid inlämning av produkter för återanvändning.
- Invånarnas upplevelse vid konsumtion av andrahandsprodukter.

MÅLANSVARIG Kommunen och SÖRAB

2.3.1 År 2023 finns en metod för mätning av avfallsmängder från offentliga verksamheter.

FÖRTYDLIGANDE Genom att en gemensam metod för att uppskatta avfallsmängder från offentliga verksamheter tas fram skapas förutsättningar för måluppfyllelse i huvudmål 2.1 och 2.3.

INDIKATORER

- Framtagen metod finns.

MÅLANSVARIG SÖRAB

2.3.2 År 2023 finns rutiner för upphandling av varor, material och tjänster som leder till ökad återanvändning samt minskade avfallsmängder för offentliga verksamheter.

FÖRTYDLIGANDE Med rutiner menas att en mall för upphandlingskrav finns som används vid upphandlingar av varor och entreprenader.

INDIKATORER

- Mall för upphandlingskrav gällande återanvändning och avfallsförebyggande som används vid upphandlingar av varor och entreprenader har tagits fram.

MÅLANSVARIG Kommunen

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

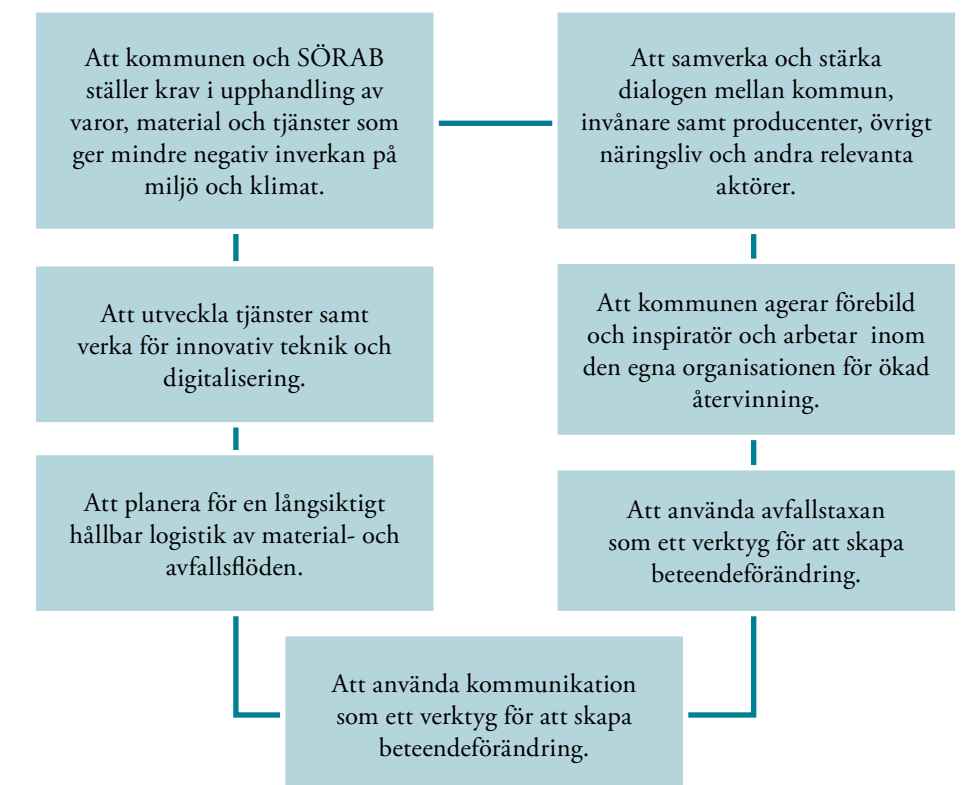
Målnråde 3: Material cirkulerar

Beskrivning av målnrådet

Avfall är material som hanteras som resurs i ett kretslopp. Genom arbete med utveckling och beteendeförändring ökar återvinningen till fördel för minskade mängder avfall till förbränning och deponering. Giftfria kretslopp är en förutsättning för att material ska cirkulera.

Strategier

Strategierna för målnrådet är...

Huvudmål 2021-2032

- År 2032 materialåtervinns eller återanvänds minst 60 % av hushållsavfallet.
- År 2032 är mängden avfall, som hade kunnat hanteras via annat etablerat insamlings-system, i restavfallet minskad med 90 % i jämförelse med 2020, mätt i kg per invånare.
- År 2032 återvinns eller återbrukas 70 % av icke farligt bygg- och rivningsavfall.
- År 2032 deponeras som mest 2 kg hushållsavfall per invånare och år.

Periodmål 2021-2023

3.2.1 År 2023 är mängden avfall i restavfallet som hade kunnat hanteras via annat etablerat insamlingssystem minskad med 25 % i jämförelse med 2020.

FÖRTYDLIGANDE Med material/avfall som hade kunnat hanteras via ett annat etablerat insamlingssystem menar vi felsorterat avfall.

I måluppföljningen inkluderas även utsorterat material från eftersortering.

INDIKATORER

- Mängd felsorterat avfall kvar i restavfallet, kg/inv.
- Mängd utsorterat avfall från eftersortering, kg/inv.

MÅLANSVARIG Kommunen

Avfallsplanens syfte

Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

Målnråde 4: Matavfall

Beskrivning av målnrådet

Matsvinn förebyggs medan matavfall samlas in separat och hanteras som en resurs. Matsvinn är onödigt matavfall som hade kunnat undvikas om det hanterats annorlunda, så som förvarats annorlunda eller tillagats och ätits. Insamlat matavfall hanteras så att växtnäring och energi tas tillvara. Resterna (rötslammet) vid behandling är så rena att de går att återföra till åker eller skogsmark.

Strategier

Strategierna för målnrådet är...

Att kommunen är förebild och inspiratör och arbetar med att förebygga matsvinn och sortera ut matavfall inom den egna organisationen.

Att utveckla tjänster samt verka för innovativ teknik och digitalisering.

Att stimulera hållbara sätt att konsumera.

Att använda avfallstaxan som ett verktyg för att skapa beteendeförändring.

Att planera för en långsiktigt hållbar logistik av material- och avfallsflöden.

Att använda kommunikation som ett verktyg för att skapa beteendeförändring.

Huvudmål 2021-2032

- År 2032 är mängden matavfall i restavfallet minskad med 90 % i jämförelse med år 2020.
- År 2032 är matsvinnet per invånare halverat jämfört med 2021.
- År 2032 hanteras allt insamlat matavfall så att växtnäring och energi tas tillvara. Matavfallet är så rent att det går att återföra till produktiv mark.

Periodmål 2021-2023

4.1.1 År 2023 är mängden matavfall kvar i restavfallet halverad i jämförelse med år 2020.

FÖRTYDLIGANDE Matavfall som inte sorteras ut separat, utan blir kvar i restavfallspåsen kan inte hanteras som en resurs.

INDIKATORER

– Mängd matavfall kvar i restavfallet, i kg/inv.

MÅLANSVARIG Kommunen

Avfallsplanens syfte

Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

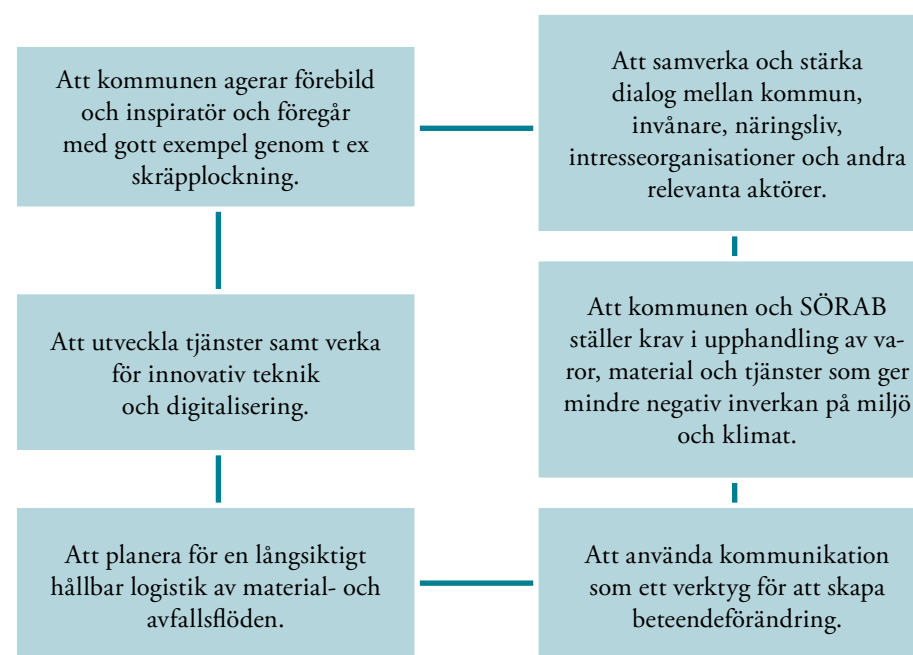
Målnråde 5: Skräp och Nedskräpning

Beskrivning av målnrådet

Skräp är avfall som samlas in i offentlig miljö. Genom att minska mängden skräp som uppstår minimeras även nedskräpningen. Offentliga miljöer, inklusive vatten, är rena, vilket bidrar till minimering av negativ miljöpåverkan och en ökad trygghetskänsla för allmänheten.

Strategier

Strategierna för målnrådet är...

Huvudmål 2021-2032

- År 2032 är nedskräpningen i offentlig miljö minskad med 50 % i jämförelse med 2020.
- År 2032 är upplevelsen av nedskräpning i offentlig miljö förbättrad med 90 % i jämförelse med 2020.
- År 2032 är mängden osorterat skräp som samlas in från offentlig miljö halverad i jämförelse med 2023.

Periodmål 2021-2023

5.1.1 År 2023 arbetar kommunen systematiskt med hanteringen av skräp.

FÖRTYDLIGANDE Med skräp menar vi avfall som samlas in i offentlig miljö. Med systematik syftas på rutiner, invägning av mängder, registrering av nedskräpning etc.

MOTIVERING För att uppnå ett effektivt arbete kring nedskräpning behöver kommunen utveckla ett arbetssätt som är anpassat till kommunens behov.

INDIKATORER

- Strategier för arbetet med nedskräpning och insamling är framtagna och används.
- Rutiner för arbetet med nedskräpning och insamling är framtagna och används.
- Checklista för genomförande av rutiner är framtagna och används.

MÅLANSVARIG Kommunen

5.3.1 År 2023 har möjligheterna till källsortering i offentlig miljö utretts och åtgärder påbörjats.

FÖRTYDLIGANDE Med källsortering i offentlig miljö menas papperskorgar för olika avfallsfraktioner, som exempelvis plast, papper eller glas.

MOTIVERING Skräp är avfall som samlas in i offentlig miljö och går mestadels till förbränning. Istället kan detta avfall bidra till en minskad negativ miljöpåverkan genom sortering. Rätt sorterat avfall ökar återvinningen och minskar avfallsmängderna.

INDIKATORER

- Genomförandeplan med aktivitetslista är framtagna.

MÅLANSVARIG Kommunen

DANDERYDS
KOMMUN

JÄRFÄLLA KOMMUN

LIDINGÖ STAD

SOLLENTUNA KOMMUN

SOLNA STAD

Sundbybergs stad

TÄBY

Upplands Väsby
kommun

Vallentuna
kommun

SÖRAB